

FACING CANCER *together*

COJ SIAB TUS THIAB THAM NROG IB TUG NEEG UAS HLUB KOJ

Angel Foundation yog ib lub koom haum nrhiav kev pab thiab laj txheej txhawb hauv Zos Ntxaib rau cov niam cov txiv, neeg zov me nyuam, neeg laus, cov hluas thiab me nyuam.

Tas nrho cov kev tshwm sim thiab laj txheej no pub dawb.

Phau Ntawv Qhia Txhawb
Cov Tub Ntxhais

Nyuam Qhuv
Tiav Hluas

Thaum Koj Niam, Koj Txiv Muaj Tus Kab Mob Cancer

1155 Centre Pointe Drive, Suite 7 Mendota Heights, MN 55120
Phone: 612-627-9000 Fax: 612-338-3018

www.mnangel.org

Phau Ntawv Nov Yog Rau Koj!

Yog koj niam, koj txiv los pog yawg tau txais tus kab mob cancer, phau ntawv tshwj xeeb nov yog rau koj.

Phau ntawv nov yog rau koj kawm thiab paub txog txoj kev yog ib tug tub ntxhais hluas muaj ib leej niam, leej txiv los pog yawg raug tus kab mob cancer. Tej zaum koj yauv npau taws, tu siab, ntshai thiab txhawj. Yeej muaj tseeb thiab txhua tus yeej xav ib yam li ntawd. **Tsis yog koj ib leeg xwb.**

Phau ntawv nov yuav tham txog:

- Qhia txog Cancer
- Koj txoj kev xav
- Kev pab txo koj txoj kev txhawj xeeb

**Tso
siab siv phau**
**ntawv nov raws li koj
siab xav. Kos daub, sau**
ntawv, los qhia rau koj cov
phooj ywg. Tej lub sij hawm
li no, koj cov phooj ywg yog
cov tshuaj zoo tshaj pab
cawm kom koj mus dhau
koj niam koj txiv los
pog yawg tus
mob.

Nrhiav tau phau ntawv
nov hauv peb qhov website:
www.mnangel.org

Tawm Tsam Tus Kab Mob Cancer Ua Ke

Koj Puas Paub Txog Cancer?

Koj puas paub txog cancer? Cancer yog ib lo lus txaus ntshai, puas yog? Mob cancer txhais li cas? Yog koj niam, koj txiv mob cancer puas txhais tau tias nkawv txoj sia yuav tu? No yog cov lus qhia txog kom koj nkag siab tam sim no — ua ntej koj nyeem phau ntawv tas. Ua zoo nyeem cov lus sau **loj thiab dub nciab**.

Koj Niam, Koj Txiv Los Pog Yawg Tus Mob Tsis Yog Tim Koj.

Tus mob no tsis yog tim koj cov lus los tej yam koj tau ua. Kws kho mob tsis tau paub meej qhov teeb meem tseeb uas yog vim li cas cancer ho tshwm sim, tab sis lawv niaj hnub siv zog kawm kom paub ntxiv. Qhov tseem ceeb tshaj yog koj yauv tsum paub hais tias tus mob no **tsis yog tim koj**.

Tsis Yog Koj Ib Leeg Xwb

Muaj ntawv me nyuam txais txoj kev xav ib yam li koj thiab. Coob leej tau xav hais tias yog lawv ib leeg xwb thiab muaj kev ntshai, ib yam li koj. Yog koj tsis tau npaj siab nrog koj niam, koj txiv los pog yawg tham, tej zaum koj xav nrhiav ib tug **neeg saib mob hauv tsev kawm ntawv** (school nurse) los sis ib tug kwv tij koj ntseeg siab tham. Qee zaus thaum koj nrog ib tug neeg laus tham pab tau koj txoj kev xav. **Tsis yog koj ib leeg xwb.**

**TSIS YOG
KOJ
IB LEEG XWB.**

Cancer Yog Dab Tsi?

Koj lub cev tau tsim los ntawm cov **cells**. Cov cells no me aiv heev koj yuav tsum siv ib lub microscope (tshuab tsom kom loj) thiaj li pom. Cancer tshwm sim thaum cov cells cia li huam ntau thiab nrawm tshaj li lub cev ib txwm khoo tau **tsis puab tsum**. Thaum cov cells huam ntau heev los sib txuam, ua tau cov **qog** tsis zoo tua tau cov cells uas tsis muaj mob. Li no ua tau lub nrog cev muaj mob hnyav heev.

Feem ntau muaj ob hom qog:

- ✓ **Hom Tsis Huam Mob (Benign):** Hom qog no tsis muaj tus kab mob cancer ces cov kws kho mob muab rho tawm yooj yim ntawm lub nrog cev.
- ✓ **Hom Huam Mob (Malignant):** Hom qog muaj cov cells uas huam thiab faib ntau dhau lawm. Hom no ua tau tus kab mob cancer. Thaum cov cells no faib dim ntawm lub hauv paus qog, ces cancer yuav kis rau lawm qhov chaw hu ua **metastasis**.

Cov cells tsis muaj mob

Cov cells huam mob cancer

Hom cancer huam rau cov ntshav

Tus Kos Daub Yog
Rachel Rolseth

Koj niam, koj txiv los pog yawg muaj mob hom cancer dab tsi?

Hom cancer yuav muaj lub npe raws qhov chaw ntawm lub cev cov cells los qog huam mob rau (xws li: cancer ntawm mis, cancer ntawm hnyuv loj, cancer ntawm lub hlwb, lwm yam). Ib hom cancer huam tsis muaj qog yog **Leukemia**, ib hom cancer kis rau cov ntshav uas nyob hauv cov **hlwb txha. Lymphoma** yog ib hom cancer pib rau **cov cells nyob hauv cov roj ntshav** thaiv kab mob (immune system).

Kos los zas qhov
chaw ntawm lub cev
lawv mob cancer:

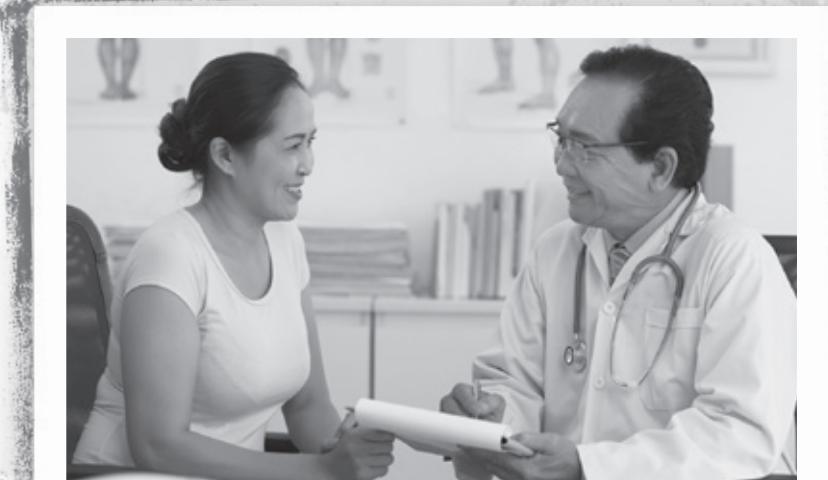

Kuv niam, kuv txiv los pog yawg yuav siv hom tshuaj los yam kev kho mob dab tsi?

Qee zaus, txhua leej txhua tus txoj kev kho mob tsis zoo ib yam. Tej zaum yuav yog phais, chemotherapy, radiation, los tas nrho cov no.

- ✓ **Phais** – Yog rho tawm lub qog. Tus kws phais mob yuav tsum phais lub cev thiaj rho tau lub qog thiab cov cells uas kis tau kab mob hauv lub cev. Koj niam, koj txiv los pog yawg yuav tsaug zog thaum nws raug phais.
- ✓ **Chemotherapy** – Yog ib hom tshuaj muaj ceem heev tsom tua cov cells tsis zoo. Yam tshuaj no muaj tshuaj lub noj, tshuaj txhaj, los siv ib txoj xaim (saib **Port-a-Cath**). Chemo yuav tsum siv raws caij kom pab koj niam, koj txiv los pog yawg muaj sij hawm los so thiab zoo tom qab lawv tau txais cov tshuaj no txhua zaus.
- ✓ **Radiation** – Yog radiotherapy uas siv hluav taws xob pab ua lub qog kom yau thiab/los tua tau cov cancer cells. Muaj ob txoj hauv kev siv yam kho mob Radiation. Siv ib lub tshuab sab nrau lub cev los siv yam khoom radioactive muab tso rau hauv lub cev ze cov cancer cells.
- ✓ **Port-a-Cath (Port)** – Yog ib txoj xaim tshwj xeeb muab cog rau hau lub cev ntawm lub hauv siab kom txais tau cov tshuaj. Yog muaj ib txoj xaim no ces yuav pab tau koj niam, koj txiv los pog yawg txhob mag koob chob thaum txais kev kho mob. **Nug koj niam, koj txiv los pog yawg saib lawv txoj xaim nyob qhov twg.**
- ✓ **Hloov Cov Hlwb Txha (Bone Marrow Transplant – BMT)** – Txoj kev pab no yog siv cov hlwb txha los ntawm tus neeg mob los lwm tus neeg. BMT cells siv cov cells tsis tau muaj cancer pauv tawm cov cells uas kis mob lwm.

Siv qhov chaw nov sau koj niam, koj txiv los tus neeg saib xyuas koj seb lawv mob hom cancer dab tsi thiab lawv txoj kev kho mob zoo li cas:

Cov Mob Uas Tshwm Sim Los Ntawm Kev Kho Mob:

Tsis muaj lwm hauv kev: cov mob uas tshwm sim los ntawm kev kho mob tsis zoo! Koj niam, koj txiv los pog yawg yuav muaj ob peb yam xwb, los tas nrho cov mob uas tshwm sim xws li sau hauv qab no. Yog koj paub txog thiab npaj siab rau tom ntej yuav pab tau koj.

Cov mob tshwm sim feem ntau muaj:

- ✓ Plaub hau hle
- ✓ Lub cev yuav nce los poob pound
- ✓ Xeev siab
- ✓ Sab
- ✓ Kev xav hloov

Koj niam, koj txiv los pog yawg muaj ib pab kws kho mob tshwj xeeb pab lawv, ib leeg muaj ib txoj hauj lwm tseem ceeb heev. Koj nug thiab kawm tau txog lawv txoj kev pab!

Kuv Niam, Kuv Txiv los Pog Yawg Cov Neeg Pab:

- ✓ Kws Kho Mob
- ✓ Nurse Coordinators
- ✓ Nurses
- ✓ Social Workers
- ✓ Xib Fwb Kab Lis Kev Cai (Chaplains)
- ✓ Neeg Qhia Txog Kev Noj Haus (Nutritionist)
- ✓ Physical/Occupational Therapists

Sau koj cov lus nug ntawm nov:

Mus Saib Xyuas Tom Tsev Kho Mob

Tej zaum koj xav mus tom tsev kho mob saib cov kev kho mob zoo li cas. Yog koj muaj lus nug, thaum koj mus saib xyuas ces koj nug tau tus kws kho mob. Nco ntsoov, koj txoj kev xav tseem ceeb heev. Yog koj pom cov tshuaj chemo thiab radiation zoo li cas lawm, yuav pab koj npaj siab tiv thaiv txog tej yam koj tsis tau paub. No yuav pab koj muaj caij nrog koj niam, koj txiv los pog yawg tham thiab nug cov lus koj xav paub. Koj yuav txhawj xeeb ua ntej, tab sis koj txoj kev xav yeej zoo xws li lwm leej lwm tus!

Tswv yim pab txhawb zog rau koj thiab koj niam, koj txiv los pog yawg thaum txais kev kho mob:

- ✓ Zas siv
- ✓ Pam thiab hauv ncoo
- ✓ Phau ntawv los magazines
- ✓ Cov nkauj koj nyiam mloog
- ✓ Sau ntawv ua ke khaws cia
- ✓ Crossword, Sudoku, los lwm yam kev ua si siv tswv yim
- ✓ Saib yeeb yaj kiab ua ke
- ✓ Khoom noj txom ncauj thiab dej hau
- ✓ Thoom khwm thiab mom Sov (tsev kho mob yeej txias)
- ✓ Tshuaj npleev di ncauj tawg npleeb
- ✓ Tshuaj tu npleeb - pab zuaj tes kom xoob
- ✓ Npaj ntaub so ntsej muag

Pib Zoo Los Ntawm Tus Mob Cancer

Tej zaum koj nov cov lus xws li **prognosis** thiab **remission** thaum sij hawm dhaus mus. **Prognosis** yog kev qhia seb lub cev puas yeem txais cov kev kho mob kom zoo. Lub hom phiaj rau txoj kev kho mob yog remission, txhais tau tias tsis muaj tus kab mob cancer nyob hauv lub cev. Nyuab vim feem ntaw txoj kev no yuav ntev thiab cov nyom heev. Ua tau rau tas nrho ib tse neeg nyuab siab thiab ntxhov plawv. Lub sij hawm no, tej zaum yuav muaj **relapse** los **recurrence**, txhais tau tias tus kab mob cancer rov huam tau rau hauv lub cev.

Relapse los **recurrence** txhais tau tias yuav tsum siv kev kho mob ntxiv. Nrog koj niam, koj txiv los pog yawg tham txog txoj kev kho mob ntshiaab yuav zoo li cas. Nco ntsoov qhib siab txhob zais koj txoj kev xav. Tej zaum koj xav nug koj niam, koj txiv los pog yawg seb lawm **txoj sia puas yuav tu**. Tej lus nug no yeej zoo xws luag thiab thaum muaj ib tug neeg muaj mob. Qee zaus koj yuav nov cov lus teb li no:

*"Tej yam li ko tsis
tau tshwm sim, tab sis yog
muaj dab tsi hloov,
kuv mam qhia kom tas
nrho tsev neeg paub meej."*

**"Nyob ntawm seb kuv lub cev puas yeem txais
txoj kev kho mob. Cia siab rau txoj kev kho mob kom
ua huaj lwm. Nws twb zoo ib zaug,
tej zaum yuav zoo dua."**

*"Kuv paub koj txhawj, tab sis los peb
nyob ua ke kaj siab lug. Ua ib tse neeg,
peb mam sib pab kom dhau txoj
kev txhawj xeeb."*

Puas Muaj Dab Tsi Yuav Hloov?

Kev ua neej nyob yuav hloov txawv txav ntau thaum muaj cancer nyob hauv koj tsev neeg. Txij hnub no mus yav tom ntej, kev ua neej yuav tsis zoo ib yam li qub. Tsis muaj ib tse neeg uas yuav zoo ib yam; nyias muaj nyias txoj kev xav thaum tau txais tus kab mob cancer.

Koj niam, koj txiv los pog yawg yauv sab, yuav pab tsis tau koj li qub. Qee zaus yuav ua rau koj ntxhov siab los sis npau taws.

Koj niam, koj txiv los pog yawg yuav txib koj pab tu vaj tu tsev tshaj li qub. Los yuav txib kom koj pab zov koj cov nus muag. Tej yam uas hloov li no tsis yooj yim, ua rau koj muaj kev **mem txom** vim koj tsis muaj sij hawm nrog koj cov phooj ywg. Tab sis, koj yuav pom tau hais tias koj niam, koj txiv muaj kev cia siab thiab vam koj txoj kev pab ua tau rau koj (thiab koj tsev neeg) nyob sib ze.

Koj yuav pom koj niam, koj txiv los pog yawg lub cev hloov. Kev kho tus kab mob cancer yuav hnyav thiab sab heev tsis hais yam twg. Chemotherapy yuav tua tau cov hauv paus plaub hau, ua tau plaub hau hle. Koj niam, koj txiv los pog yawg txoj kev **xav txog lawv tus kheej** yuav hloov ua rau koj tsis paub pab. Tej zaum thaum lawv lub cev, txoj kev xav, los yam ntxwm hloov yuav ua rau **nej txaj muag**. Lub sij hawm li no, koj yuav xav coj lawv mus tom khws nrhiav ib lub mom los phuam kauv caj dab, los sis tham txog lawv txoj kev xav txog tej yam hloov.

*Koj xav hais tias koj thiab
koj tsev neeg yuav
ua li cas yav tom ntej?*

Nov yog qhov chaw rau koj sau txog seb koj lub neeg **hloov** li cas:

Ntawm koj niam, koj txiv los tus neeg saib xyuas koj nev?

Koj niam, koj txiv los tus neeg saib xyuas koj yuav muaj kev cia siab thiab txhawj xeeb.

Tej zaum lawv yuav muaj kev xav xws li:

✓ Kho siab	✓ Chim siab	✓ Ntshai
✓ Npau taws	✓ Tu siab	✓ Ntxhov siab

Lawv txoj kev xav zoo ib yam li koj txoj kev xav thiab. Cov niam, cov txiv thiab pog yawg feem ntau xav tiv thaiv cov me nyuam. Cov me nyuam los tsis xav qhia siab vim lawm xav tiv thaiv cov laus thiab. Yam tseem ceeb tshaj ces yuav tsum muab cov lus tsis zoo hais (tiab sis muaj tseeb) nthauv los sib tham **ua kev**.

Tsis Ncaj Ncees! Tshuav Kuv Ne?

Yeej tsis ncaj ncees koj niam, koj txiv los pog yawg raug tus mob no. Tej zaum koj tau xav, "Ua cas yog kuv?" Qee zaus huav peb lub neej muaj tej yam yuav nyuab rau peb tswj. Thaum ib tug neeg yuav muaj mob tsis yog ib yam peb yuav paub thiab pom ua ntej.

Koj txoj kev xav nev? Lub sij hawm no, koj **txoj hauj lwm** tseem ceeb tshaj yog pab koj txoj kev xav thiab koj tus kheej.

Siv qhov
chaw
nov sau
txog tej
yam ua
koj ntxhov
siab:

Nrhiav Sij Hawm So

Nhriav hauv kev tso pa thiab
xav txog koj tus kheej.

Tawm tswv yim
tsim

- ✓ Sau ntawv hauv ib phau ntawv khaws cia
  - ✓ Kos duab
  - ✓ Tsim nrog lwm yam
    - Siv av nplaum sib puab los Play-Doh thaum koj chim siab los npau taws.

Sawv ua zog

- ✓ Pov pob ua si
  - ✓ Mus taug kev

Nrhiav caij so

- ✓ Kawm ua pa
    - Xyaum ua pa kom pab
koj lub cev xoob
  - ✓ Pw tsaug zog kom txaus
  - ✓ Hmloog nkauj

Siv qhov chaw
nov sau tswv yim
kom pab koj
lub cev xoob.

Leej Twg Pab Tau Koj?

Ib Yam tseem ceeb yog koj Yuav tsum paub nrhiav kev pab (los nug) ib tug neeg laus thaum koj niam, koj txiv los pog yawg tsis xis neej pab tsis tau koj. Muaj neeg laus coob nyob ntawm koj ib puag ncig Yuav pab tau koj.

Muaj leej twg rau koj nug thaum koj xav tau kev pab?

- ✓ Pog yawg, niam tais txiv yawm, phauj, niam ntxawm, hlob los txiv ntxawm
- ✓ Tus saib mob hauv tsev kawm ntawv or counselors
- ✓ Xib fwb
- ✓ Cov tuav kab lis kev cai
- ✓ Phooj ywg

Nrhiav Kev Pab Thaum Koj Tu Siab

Tej zaum koj tseem xav hais tias koj **pab tsis tau** thiab koj **kev cia siab tas** thaum koj niam, koj txiv los pog yawg kho mob. Yog koj txoj kev xav cuam tshuam koj txoj kev kawm ntawv, phooj ywg, los ua neej nyob, koj Yuav tau nrhiav kev pab txhawb zog. Txhob txhawj; cov kev xav no yeej zoo xws luag thiab muaj kev pab txhawb zog coob nyob ib cheeb tsam los muaj counselors Yuav pab tau koj thaum koj lub neej cov nyom heev.

Kev pab tau koj yog:

- ✓ Angel Foundation
laj txheej
- ✓ Social Worker
- ✓ Xib Fwb los Counselor
- ✓ Cov Tuav Kab Lis Kev Cai
- ✓ Oncology Therapist

Siv qhov chaw nov sau txoq koj tej kev txhawj xeeb uas cov nyom koj lub neej.

TXHAWB

TSEV NEEG

Kos ib daim duab txog koj
tsev neeq.

॥ Tse Neeg Sib Txhawb

Nco ntsoov, thaum koj txais tas cov ntaub ntawv qhia koj rov qab los nyeem phau ntawv no los tau. Muaj ntau yam rau koj xav txog, yog koj xav muab phau ntawv no cia los tau. Muaj tej tshooj hauv phau ntawv no yog koj xav rov los saib thaum twg los tau. Tseem ceeb heev yog koj kawm thiab khaws tau cov lus hauv phau ntawv no pab txhawb kom koj thiab koj tsev neeg tag nrho taug kauj ruam mus tom ntej ua kev.

“Families are like fudge—
mostly sweet
with a few nuts.”

-Unknown

Tus Kos Daub Yog Rachel Rolseth

